

Europos Žuvininkystės Fondas

Europos žuvininkystės fondas (EŽF) pradėjo veikti 2007 m. sausio mėnesį. Jo tikslas – padidinti sektoriaus konkurencingumą ir padėti jam tapti tvaresniam aplinkosauginiu, ekonominiu ir socialiniu požiūriu. Tuo tikslu fondui skirtas 3,8 mlrd. eurų biudžetas (dabartinėmis kainomis – 4,3 mlrd. eurų) septyneriems metams – 2007-2013 m. laikotarpiui. Finansavimas skiriamas visoms sektoriaus pramonės šakoms: žvejyba jūroje ir žemyniniuose vandenyse, akvakultūra ir žuvininkystės produktų perdirbimas bei pardavimas. Daugiausia dėmesio skiriama bendruomenėms, labiausiai paveiktoms pastarojo meto pokyčių.

EŽF sukurtas taip, kad jį būtų paprasčiau valdyti ir įgyvendinti nei jo pirmtaką, Žuvininkystės orientavimo finansinę priemonę (ŽOFP). Kartu su didesniu lankstumu EŽF pasižymi keletu naujovių. Tai parama žvejams, norintiems pereiti prie atrankesnių žvejybos metodų, didesnis tausojančios žvejybos ir bendro intereso priemonių akcentavimas, įskaitant eksperimentinius projektus, vietos plėtros strategijų finansavimą ir paramą akvaaplankosaugos priemonėms. Kaip ir ŽOFP atveju, lėšos neskiriamos naujų laivų statybai ar jų talpų didinimui. Su kitais ES struktūriniais fondais bendra tai, kad ES parama gali būti naudojama tik bendrai su nacionaliniu, regioniniu ar vietos finansavimu, o ne atskirai.

Kita naujovė – finansavimas dabar smarkiai orientuotas į „konvergencijos“ regionus, t. y. į regionus, kurių gerovės lygis žemesnis už ES vidurkį.

Kaip jis veikia

Nacionalinės institucijos parengia strateginį planą, kuriame numatoma žvejybos ir akvakultūros politikos plėtros 2007-2013 m. perspektyva bei paaiškinama, kaip ji atitinka BŽP tikslus. Plane turi būti apibrėžti prioritetai, tikslai, numatomas finansavimas valstybės lėšomis ir terminai. Po to parengiama veiksmų programa, kurioje išsamiau aprašoma, kaip nacionalinės institucijos ketina paversti EŽF siūlomas galimybes praktika. Abu dokumentai rengiami nuolat konsultuojantis su regioniniais ir vietos ekonominiais bei socialiniais partneriais.

Finansavimo galimybės

Yra penkios prioritetinės EŽF finansavimo sritys. Daugelis EŽF veiklų tęsia ŽOPF darbą, tačiau yra ir naujų dalykų.

Laivyno pritaikymo priemonės (1 prioritetinė kryptis)

Valstybei narei nusprendus sumažinti žvejybos galimybes, gali būti skiriama parama laivams, nutraukiantiems veiklą

visam laikui arba laikinai. Be to, gali būti remiama ir kitų rūšių veikla: saugos ir darbo sąlygų patobulinimai laive, atrankesnės įrangos diegimas, mažos apimties pakrančių žvejyba, socialinės ekonominės priemonės, įskaitant ankstybą pasitraukimą iš veiklos, ir perkvalifikavimas.

Tam tikrų laivyno segmentų laivams gali būti skiriama parama pakeisti variklius naujais, vartojančiais mažiau energijos, bet ne galingesniais.

Akvakultūra, perdirbimas ir pardavimas, žvejyba vidaus vandenyse (2 prioritetinė kryptis)

Gali būti skiriama parama diversifikavimui, įtraukiant naujas akvakultūros rūšis ir rinkoje perspektyvias rūšis, aplinkai nekenkiančiai akvakultūrai, visuomenės ir gyvūnų sveikatos priemonėms, žvejybos ir akvakultūros produktų perdirbimui bei rinkodarai, mokymuisi visą gyvenimą.

Specialūs atidėjimai numatyti žemyninei žvejybai, įvertinant jos reikšmę vidurio ir rytų Europai.

Bendro intereso priemonės (3 prioritetinė kryptis)

Tai veikla, kurios paprastai nefinansuoja privatus sektorius ir kurios reikšmė išeina už pavienių bendrovių komercinių interesų ribų. Ji gali apimti vandens gyvūnijos ir augalijos apsaugą bei vystymą, uostus,

pastoges ir iškrovimo vietas, naujų rinkodaros ir reklamos akcijų organizavimą, eksperimentinius projektus ir kitus bendrus veiksmus.

Tvarus žuvininkystės regionų vystymasis (4 prioritėtinė kryptis)

Šios kategorijos finansavimas pagrįstas vietos plėtros strategijomis, išreiškiančiomis veikimo principą „iš apačios į viršų“. Jis padeda vietos bendruomenėms mažinti ekonominę priklausomybę nuo sugaunamų kiekių.

Pakrančių bendruomenės ir prie ežerų bei tvenkinių įsikūrusios bendruomenės, kurioms užimtumas žuvininkystės sektoriuje turi didelę reikšmę, gali gauti ES paramą bendrajam konkurencingumui stiprinti, žuvininkystės produktų vertei didinti, turizmo bei paslaugų infrastruktūrai plėtoti, aplinkai saugoti, tarpregioniniam ir tarpvalstybiniam bendradarbiavimui skatinti.

Techninė parama (5 prioritėtinė kryptis)

Ši kategorija apima studijas, ataskaitas, informavimo veiklą ir kitą su veiksmų programų įgyvendinimu susijusią veiklą.

Reguliavimo sistema

Ją sudaro trys elementai: Tarybos reglamentas, nustatantis pagrindinius principus; Komisijos įgyvendinantis reglamentas, nustatantis išsamias procedūras, kurių privalo laikytis valstybės narės; ir praktinių patarimų nacionalinėms institucijoms, kaip sudaryti ir įgyvendinti programas, *vade mecum*.

Ypatingos aplinkybės

2008 m. liepos mėn. Taryba patvirtino kai kuriuos laikinuosius nukrypimus nuo EŽF taisyklių, kad valstybėms narėms būtų lengviau įgyvendinti laivynų restruktūrizavimą sunkios krizės, apėmusios visą sektorių, sąlygomis. Vienas iš jų – laivyno pritaikymo schemas, pagal kurias teikiama papildoma parama skatinant

reikšmingą pajėgumų mažinimą daugiausiai kuro naudojančiuose laivyno segmentuose. Šie nukrypimai galios dujus metus ir bus nuolat stebimi bei vertinami. Išsamesnių duomenų galima rasti 2008 m. liepos 24 d. Tarybos reglamente (EB) Nr. 744/2008, kuriuo nustatomi laikinieji specialieji veiksmai ekonominės krizės paveiktų Europos bendrijos žvejybos laivynų restruktūrizavimui skatinti.

Dokumentai

2006 m. liepos 27 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1198/2006 dėl Europos žuvininkystės fondo.

2007 m. kovo 26 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 498/2007, nustatantis išsamias Tarybos reglamento (EB) Nr. 1198/2006 dėl Europos žuvininkystės fondo įgyvendinimo taisykles.

EŽF parama laikotarpiu nuo 2007 m. sausio 1 d. iki 2013 m. gruodžio 31 d.

Valstybė narė	Konverginė	Nekonverginė	Iš viso
Belgija		26 261 648	26 261 648
Bulgarija	80 009 708		80 009 708
Čekija	27 106 675		27 106 675
Danija		133 675 169	133 675 169
Vokietija	96 861 240	59 004 177	155 865 417
Estija	84 568 039		84 568 039
Airija		42 266 603	42 266 603
Graikija	176 836 728	30 995 509	207 832 237
Ispanija	945 692 445	186 198 467	1 131 890 912
Prancūzija	34 250 343	181 802 741	216 053 084
Italija	318 281 864	106 060 990	424 342 854
Kipras		19 724 418	19 724 418
Latvija	125 015 563		125 015 563
Lietuva	54 713 408		54 713 408
Vengrija	34 291 357	559 503	34 850 860
Malta	8 372 329		8 372 329
Nyderlandai		48 578 417	48 578 417
Austrija	187 326	5 071 992	5 259 318
Lenkija	734 092 574		734 092 574
Portugalija	223 943 059	22 542 190	246 485 249
Rumunija	230 714 207		230 714 207
Slovėnija	21 640 283		21 640 283
Slovakija	12 681 459	1 007 069	13 688 528
Suomija		39 448 827	39 448 827
Švedija		54 664 803	54 664 803
Jungtinė Karalystė	43 150 701	94 677 188	137 827 889
Iš viso	3 252 409 308	1 052 539 711	4 304 949 019

* Sumos eurais šiuo metu galiojančiomis kainomis